

Onko Alisa liian vanha tanssimaan

Alisa: Tantsevat (Studija Sojuz 2001)

80-luvun puolivälissä perustettu *Alisa* säilytti viime vuosikymmenellä asemansa yhtenä Venäjän suurimmista ja ristiriitaisimmista rockyhtyeistä. Ajoittain sitä kuvattiin muiden perestroikan nähneiden yhtyeiden tavoin aikansa eläneeksi ja paikoilleen jämähtäneeksi, mikä vastasi sangen huonosti yhtyeen jatkuvasti kehittyvää tuotantoa ja vahvaa asemaa kaikesta poprockin menestyksestä huolimatta. Uusin levy, viime joulukuussa ilmestynyt *Tantsevat* (Tanssia) tuntuu kuitenkin merkitsevän näiden epäilyjen käymistä toteen.

Edellinen levy *Solntsevorot* (Auringonkierto) menestyi jo heikommin kuin aiemmat *Alisan* levyt eikä poikanut yhtään suurta hittiä. Silti levy merkitsi huipennusta *Alisan* ideologiselle etisinnälle ja musiikillisesti yhtä kaikkein tarkimmin mietityistä levyistä yhtyeen uralla. *Alisan* johtohahmo Konstantin Kintšev (oikealta nimeltään Panfilov) oli jo aiemmin osoittanut olevansa ehkä uskonnollisin venäläisen rockin suurista nimistä, mutta samalla Kintševin uskonnollisuuteen oli aina liittynyt pakanallisia virityksiä, kuten yhtyeen varhaisiin levyihin kuuluvan *BlokAdan* (Saarto) aurinkomystiikkaa. Levyllä *Solntsevorot* nämä kaksi juonnetta saavuttivat kummatkin huipennuksensa, vaikka levyn avain-

raidaksi nousikin yksiselitteinen, paremmin levyllä kuin konserteissa toiminut "My pravoslavnyje" (Olemme ortodokseja).

Tantsevat ei sano enää mitään sen enempää uskonnosta kuin pakanallisuudestaan. Levyn ideologinen maailma on pikemminkin kyyninen ja nihilistinen. Aiemmin maailmaa muuttamassa ollut yhtye laulaa nyt avausraidalla: "Avaisin ikkunan/ Vaan olen vieras". Levyn kanteen on lainattu 80-luvun ehkä suurimman yhtyeen *Kinon* säkeitä: "Me teemme/ Mitä haluttaa/ Ja nyt me haluamme tanssia". 15 vuotta siten yhteys oli toinen, nuori sukupolvi halusi elää riippumattomasti, nyt taas jo vanhentunut sama sukupolvi haluaa heittävä vastuun niskastaan.

Uutta levyä on ehditty verrat viime vuosikymmenen puolivälissä ilmestyneeseen levyyn *Jazz*. Päälle päin levyillä onkin yhteistä: raskas rock on kummallakin levyllä vaihdettu miltei akustiseen ja vanhanaikaiseen musisointiin. *Jazz* kuulosti kuitenkin siltä, kuin yhtye olisi mennyt sadetta pakoon huvimajaan ja ottanut hanurin mukaan. Levyllä soivat romantiikka ja ihanteellisuus, joskin tyypillistä *Alisaa* yksityisempi. Uuden levyn ulkopuolisuus taas juontaa siitä haistattelusta, jota *Alisan* tuotannossa on aina ollut, ehkä eniten yli vuosikymmenen takaisista vanhoista nauhoista kootulla levyllä *Statja 206 tšast 2* (Pykälä 206 osa 2), jonka huliganismissa oli kuitenkin uudelta levyltä puuttuvaa huumoria. *Statja* viittasi todellisiin syytteisiin, jotka liittyivät neuvostoajan suurimpaan rockyhtyeeseen vastaiseen ajojahtiin. Nyt *Alisaa* eivät tunnu uhkaavan kuin väsymys ja vanheneminen.

Mitä tulee uuden levyn nimkeen, ei *Alisa* liene tanssinut yhtä välinpitämättömästi jälkeen heikon alkutuotantonsa laulun, jossa tanssitaan oppoavan laivan

kannella. Tämä laulu kuuluu muuten aikaan ennen Kintševin liittymistä yhtyeeseen. Uuden levyn nimikappale "Tantsevat" taas on vanha hieno klassikko, joka on nyt ensimmäisen kerran, ehkä liian myöhään, päätynyt levyille, jolla on sen lisäksi toinenkin klassikko "Put v storonu lesa" (Olemme menossa metsään). Vanhaan kappaleeseen on sovitettu mukaan omituinen mahtailava torvikomppi, mutta sitäkin pahemmalta tuntuu se, että laulu seisoo levyn lopussa täysin irrallaan. Aikoinaan se oli yksi akustisen konserttitaltionnin huipennuksista.

Uuden levyn pelastukseksi on mainittava yhdeksi viime vuoden suurista hiteistä noussut "Vereteno" (Värttinä). Se ja ehkä kolmas raita "Gorizont" (Horisontti) vakuuttavat, että *Alisalla* on vielä ohjakset hallussaan, vaikka "taas on mentävä soittamaan ylimääräinen" ja "kulissien takana värttinä kutoo kohtaloo". Kintševin ääni kuulostaa näissä kappaleissa traagiselta, mutta yleisvaikutelmaksi jää positiivisuus. Muuten levy on täynnä toinen toistaan yhdentekevempiä täyteraitoja.

Erikoisinta uudessa *Alisassa* on silti se, ettei levyn linja heijastu esiintymisiin. *Alisa* on jatkanut vanhaa profeettallista rooliaan, johon kuuluu uusi sukupolvi uskollisia faneja, alisoamaaneja. Kintšev on aina halunnut herättää pahennusta, eikä ole "kympipi, josta kaikki pitäisivät", mutta uusimmat, lähinnä kiihkouskovaiset lausunnot voivat saada monet kääntämään selkensä *Alisalle*. Syynä tähän on se, että Kintšev on alkanut manata esille Kulikovon taistelun henkeä, kristikunta vastaan "basurmanit". Siihen metsään eksymistä kai Venäjä vähiten tarvitsisi.

Akseli Kajanto